

Korkeimmalle hallinto-oikeudelle
korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Asia

Yhdistetty valituslupapyyntö ja valitusteksti Korkeimmalle hallinto-oikeudelle Vaasan hallinto-oikeuden tekemistä päätöksistä 69/2023 ja 70/2023.

Yhdistetyn valituslupapyyntö ja valituksen valituksenalaiset päätökset

Vaasan hallinto-oikeuden 24.1.2023 antamat päätökset 69/2023 ja 70/2023

Valittaja: Karkkilan ympäristönsuojeluviranomainen, joka Karkkilassa on ympäristölautakunta, jonka päätäntävaltaan muun ohessa kuuluu Karkkilan maa-aines- ja ympäristöluvista päättäminen.

Yhteystiedot: ymparistonsuojelu@karkkila.fi, kirjaamo@karkkila.fi

Vaatimukset

Karkkilan ympäristölautakunta pyytää, että korkein hallinto-oikeus myöntää sille valituslupan ja käsittelee sen tekemän Vaasan hallinto-oikeuden päätöstä koskevan valituksen sekä kumoaa Vaasan hallinto-oikeuden 24.1.2023 antamat päätökset 69/2023 ja 70/2023. Ympäristölautakunta katsoo, että Vaasan hallinto-oikeus on tehnyt ilmeisen virheen kumotessaan ympäristölautakunnan päätöksen aita koskevilta osin.

Yhdistetyn valituslupapyyntö ja valituksen perustelut 1) Asian tausta, 2) Perustelut, 3) Lakiperusteet ja lisäperustelut 4) Louhosalueen ympärivuotisen turvallisuuden toteuttamiseksi ratkaistavat olennaiset asiakysymykset 5) Varaukset

1. Asian tausta

1.1. Ympäristölautakunnan 6.5.2021 pitämän kokouksen pykälä 36:n käsittelyn pohjaksi esitetty esityslista ja sen liitetiedostona numerolla 30 ja tiedostonimellä "Esitys yhteislupapäätökseksi ja aloittamislupaa koskevaksi ratkaisuksi" ollut Maa-aines- ja ympäristölupa sekä toiminnan aloituslupa/ Destia Oy, karhunsuon kallioalue, kallionlouhinta ja murskaus -otsikoitu mm. lupamääräykset sisältävä liitetiedosto, ei kummassakaan ollut määräystä alueella olevan noin 30 metrin ja jatkossa noin 35 metriin korottuvien pystysuorien ottojyrkänteiden edellyttämästä suoja-aidasta. Myöskään ottosuunnitelmasta ei ilmene minkäänlaista esitystä 30-35 metrin louhinnan aikaisen pystyjyrkän ottojyrkänteiden edellyttämästä suoja-aidasta. Tämän yhdistetyn valituslupapyyntö ja valituksen liitteinä on 1-27 numeroilla numeroitu kuvasarja, jonka perusteella esittelijä ja ympäristölautakunta katsoi velvollisuudekseen täydentää esitettyä liitetiedostona ollutta lupamääräysesitystä. Nimenomaan lupamääräysesitystä, ei lupapäätöstä. Lähtötilannekuvien lisäksi kuvasarjassa on kuvia mm. louhinnan aikaisista pystyjyrkistä jyrkänteistä (kuvat 10,13,18,19,24), hirvieläinten kumoon juosseesta liian matalasta aidasta (kuva 9), lahonneista tolpiasta (kuvat 11,12,15), louhinta-alueen maastokorkeuksista (16,17,18,19,24) ja mm. 1990 luvulla rakennetun aidan sijainnista ja korkeudesta. Lisäksi liitteenä on Destia Oy:n (Destia) ympäristölautakunnalle osoittama 20.5.2021 päivätty "SELVITYS OTTAMISALUEEN AITAAMISTA" otsikoitu aitaselvitys (liite 1), jonka sivulla 2 olevasta kuvasta 1 selviää liitekuvakoosteen kuvasta 27 (kuva 27), joka on suurennus Destian 20.5.2021 Karkkilan ympäristölautakunnalle osoittaman aitaselvityksen kuvasta 1. Tuolla kuvalla (kuva27) Destia nimenomaisesti selvittää sen minkälaisista aita Destia itse esittää louhosalueen ympärille rakentavansa. Samassa selvityksessä karttapiirroksissa on selvitetty Destian itse esittämä ja ympäristölautakunnan hyväksymä aidan kohta. (kuvat 1-27).

1.2. Lautakunnan päätöskokouksessa käydyn keskustelun jälkeen vt. kaupunkikehitysjohtaja ehdotti, "että lupamääräyksiin lisätään seuraava määräys: Alueelle tulee rakentaa pysyvä metallirakenteinen suoja-aita

ottoalueen ympäri lopputilannekuvan mukaiselle paikalle ja laskeutusallas, joista tulee toimittaa asianmukaiset suunnitelmat ympäristölautakunnalle hyväksyttäväksi ja jotka tulee rakentaa ennen louhinnan jatkamista.”

1.3. Ympäristölautakunta hyväksyi vt. kaupunkikehitysjohtajan muutetun päätösehdotuksen: ”Lisäksi ympäristölautakunta päättää, että lupamääräyksiin lisätään seuraava määräys: Alueelle tulee rakentaa pysyvä metallirakenteinen suoja-aita ottoalueen ympäri lopputilannekuvan mukaiselle paikalle ja laskeutusallas, joista tulee toimittaa asianmukaiset suunnitelmat ympäristölautakunnalle hyväksyttäväksi ja jotka tulee rakentaa ennen louhinnan jatkamista.” Tämän lupamääräyksen ja sen edellyttämän 3.6.2021 pykälässä 45 tehdyn aitamääräyksen Vaasan hallinto-oikeus jostain syystä mm. päätöstekstimuutosjärjestelyin kumosi.

1.4. Lupa-asiavalituksiin ja niistä muodostuvaan Destia Oy:n valituskokonaisuuteen kuuluu myös kolmas Destian valitus aikaisemman luvan vähäisestä muuttamattomuudesta valitusteksteineen. Tuolla valituksella ja sen mahdollisella hyväksymisellä Destia pyrkii edelleen peittämään sen, että se on ko. alueella jo ylittänyt ottosuunnitelman louhintarajan ja toiminut näin lupamääräysten vastaisesti. Ympäristölautakunta ei muutosta hyväksynyt. Destia valitti tästäkin asiasta. Valitus on kirjattu Helsingin hallinto-oikeudessa asianumerolla 3390/2022 (Destia).

2. Valituksen perustelut

2.1 Ympäristölautakunta perusti aitamääräyksissään siihen, että sen vastuut louhintatyön aikaisen 30-35 metrin pystyjrjän ottoreunan aiheuttamista riskeistä ihmisille ja eläimille tulee poistaa kokonaan. Aitaa koskevat määräykset on annettu maa-aineslain 11 §:n nojalla, jonka 2 momentin kohdan 2 mukaan luvassa on annettava määräykset alueen suojaamisesta sekä momentin 3 kohtien 2 ja 3 mukaan määräyksiä voidaan antaa myös määrättyjen toimenpiteiden suorittamisen ajasta sekä muista hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tarpeellisista toimenpiteistä. Ottoalueen ulkorajoille alku- ja loppupäästään louhoksen reunaan kiinni rakennettava suoja-aita estää ympärivuotisesti ihmisten ja eläinten pääsyn louhinnan suorittamisen aikaiselle 30-35 metrin korkuiselle, pystyjrjälle kallioreunalle. Hyväksyessään Destian ja Hajakan yhteismetsän aitausesitykset ja selvitykset, Vaasan hallinto-oikeus ei tiedostanut ollenkaan tätä työnaikaista, pystysuoraa 30-35 metrin ottojyrkänteen aiheuttamaa putoamisriskiä eikä sen tavanomaisesta poikkeavaa suoja-aidan tarvetta. Louhoksen turvallisuus ei toteudu edes välttävästi Vaasan hallinto-oikeuden päätöksiä perusteluita ja päätöksiä kumoamatta.

Ympärivuotisen otto- ja louhinta-alueen jyrkänteiden turvallisuus ei toteudu maavalleilla, kiviesteillä, muovinauhoilla, lumen madaltamilla tai kokonaan maahan painamilla naruaidoilla ja lippusiimoilla eikä lumen peittämällä varoituskylteillä, joita Destia on louhoksella käyttänyt. Destian esittämät talvella lumen maahan painamat ja riistaeläinten poikki juoksevat muovinauhat, lippusiimat ja liian matalat aidat sekä muut merkintätavat eivät korvaa 30-35 metrin pystyjrjän ottojyrkänteen edellyttämää kahden metrin korkuista ja siten runsaslumisenakin talvena toimivaa ja putoamisen estävää suoja-aitaa. (kuvat 1,2,3,4,5,6,13,14,26).

Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan riittävän tukevalla ja korkealla aidalla estetään hirvieläinten kulkeutuminen jyrkänteelle, jolloin kahden metrin korkuisella teräsverkkoaidalla on ennalta ehkäisevä vaikutus myös hirvieläinten kulkureitteihin. Hirvien ja peurojen tulisi nähdä aita eläimille itselleen riittävän korkeana ja ylitsepääsemättömänä esteenä, jolloin ne eivät edes yritä ylittää aitaa, vaan kiertävät sen, jolloin suoja-aidan rikkoontumisriski pienenee ja vastaavasti aidan kunnossa pysyminen pitenee ja korjaus- sekä huoltotarve vähenee.

2.2 Aitojen tarkastukset ja kunnossa pitäminen sekä tolppien kestävyys ovatkin yksi peruste. Valokuvat osoittavat aivan toista tolppien kestävydestä, maassa pysymisestä ja aidan tarkastuksista kuin mitä Destian vastineet ja selvitykset (kuvat 7,8,9). Kuvat osoittavat puutolppien kestävydestä jotakin. Kuvat

kertovat aitojen tarkastuksista ja kunnossapitämisestä käytännössä muuta kuin mitä Destia on selvittänyt ja ilmoittanut. Lahokuvasarja jossa lahonneen tolpan lisäksi syyskuun 11 päivänä 2021 ja kesäkuun 13 päivänä 2022 kuvattu laho "saapastolppa" on edelleen vuoden 2023 tammikuun lopussa vaihtamatta (kuvat 11 ja 12). Vuonna 1990 Karhusuon alueella käytettiin kestävämpiä toppien kiinnitysratkaisuja joista varsinkin liitekuva 22 osoittaa että, tolpat eivät nouse maasta eivätkä taivu samalla tavalla kuin nykyiset (kuvat 7-9). Nykyisin menetelmin lahosuojatut puutolpat eivät myöskään ole riittävän pitkäikäisiä (kuvat 11,12,13,14,15).

2.3 Perusteena myös mm. se, että Vaasan hallinto-oikeus hyväksyy ja kirjaa Destian ilmoituksen siitä, että tiehallinnon ohje 9.1.2007 ei ole enää voimassa. Kirjaus pitää paikkansa, mutta tuo ohje päättyi vasta 2.1.2023. Eli oli voimassa ympäristölautakunnan tehdessä 6.5.2021 §:n 36 ja 3.6.2021 §:n 45 mukaiset päätökset. Tuohon ohjeeseen ympäristölautakunnalla oli kiistaton oikeus tuolloin tukeutua. Samoin kuin Destian itse ympäristölautakunnalle 20.5.2021 esittämässä aitaselvityksessä olleeseen liitteeseen (liite 1) kokonaan metallisen aidan (metallitolppaisen teräsverkkoaidan) aitakuvaan (kuva27). Huomiona että, Karhusuon louhosalueelle läntiselle ulkorajalle rakennettiin 1990-luvulla kaksi metriä korkea suoja-aita (kuvat 18-23).

2.4 Perusteena lisäksi päätöksen perustelemattomuus ja numerottomuus. Nekään eivät ole hyväksyttävä peruste ympäristölautakunnan päätöksiensä kumoamiselle. Numerottomuuden osalta tiedoksi ja huomioon otetavaksi se, että lupapäätöksen kohdassa 31 on yhden numeron alla useita eri kohtia ilman alanumerointeja. Numerottomuus ei poista louhosalueen ympärivuotista turvallisuusvaatimusta, eikä sitä esittelijän esittämää ja ympäristölautakunnan hyväksymää ympärivuotista louhosalueen turvallisuusratkaisua, joka toteutuu ainoastaan kaksi metriä korkean teräsverkkoaidan rakentamis- ja rakennemääräyksillä.

2.5 Rakentamalla myös länsirajalle uusi etelä-pohjoissuuntainen paikallisen lupaviranomaisen määräämä suoja-aita kerralla paikallisen lupaviranomaisen ja Vaasan hallinto-oikeuden etelä- ja pohjoisreunojen osalta määräämiin paikkoihin, siitä ei aiheudu viivästymisiä eikä edes ylimääräisiä kustannuksia. Puhumattakaan kohtuuttomista kustannuksista. Edellä selvitetysti toimien myöskään metsätaloudelle ei aiheudu kohtuuttomia tulonmenetyksiä, sillä ottoalueen ulkorajoille rakennettavaksi edellyttämä suoja-aita ei estä metsätalouden harjoittamista aidatun alueen sisäpuolella. 4-5 metrin ajoura riittää puutavaran pois kuljettamiseen ja aidan rakentamiseen. Vaikka 4-5 metrin ajouran sijasta käytettäisiin kaksinkertaista eli 8-10 metrin leveyttä, metsätaloudelle ei aiheudu kohtuuttomia tulon menetyksiä.

3. Lakiperusteet

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019)

111§

Valituslupan myöntämisen perusteet

Valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valituslupan myöntämiseen on muu painava syy.

Korkein hallinto-oikeus voi myöntää valituslupan myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallintotuomioistuimen päätöksestä.

3.1 Lisäperustelut

Lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa ja oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa tässä asiassa (Vaasan hallinto-oikeuden 24.1.2023 antamat päätökset 69/2023 ja 70/2023) sekä niistä johtuen mm. seuraavat päätöksymykset korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi yhdistetyn valituslupapyyntöä ja valituksen olennaisina asiakysymyksinä ja perusteina.

4. Louhosalueen ympärivuotisen turvallisuuden toteuttamiseksi ratkaistavat olennaiset asiakysymykset

4.1. Ensimmäiseksi tulee ratkaista kysymys: Oliko esittelijällä vt. kaupunkikehitysjohtajalla oikeus lisätä suoja-aitaa koskeva lisäys esittelemäänsä päätösehdotukseen?

4.2. Toiseksi tulee ratkaista kysymys: Oliko ympäristölautakunnalla oikeus paikallisena maa-aines-ympäristölupien myöntäjänä hyväksyä esittelijän alkuperäinen ja hänen siihen tekemä lisäysehdotus 30-35 metrin louhinnan aikaisen pystyijyrkän ottojyrkänteen (kallioreunan) edellyttämästä suoja-aidasta?

4.3. Kolmantena seikkana tulee ratkaista kysymys: Onko Destian esittämät muovinauhat, lippusiimat ja muut merkintävat riittäviä estämään ihmisten ja eläinten putoamisen 30-35 metrin korkuiselta pystyijyrkältä kallioreunalta?

4.4. Neljäntenä seikkana tulee ratkaista kysymys: Aiheuttavako ympäristölautakunnan tekemät suoja-aitapäätökset, jossa ihmisten ja eläinten ympärivuotisen turvallisuuden toteuttamisen lisäksi aidan rakentamiskustannukset ja suoja-aidan rikkoontumisriskit pienenee ja aidan kunnossa pysymisen aika pitenee, sekä korjaus- ja huoltotarve vähenee, sellaista vahinkoa ja haittaa, jota on pidettävä hankkeen laajuuteen ja siitä saatavaan hyötyyn nähden kohtuuttomana?

4.4.1. Eikö suoja-aidan rakentaminen useasti väliaikaisesti muuhun kuin Destian ottosuunnitelmassaan esittämään ja ympäristölautakunnan määräämään pysyvään paikkaan ja sen jatkuva siirtely aiheuta huomattavassa määrin enemmän kustannuksia?

4.5. Viidentenä seikkana tulee ratkaista kysymys: Onko ympäristölautakunnan päätös uuden alueen ulkorajoille ennen louhinnan uudelle alueelle jatkamista ihmisten ja eläinten ympärivuotisen turvallisuuden eli oton aikaisilta 30-35 metrin pystyijyrkiltä kallioreunoilta putoamisen estämisen varmistamiseksi rakennettavaksi määräämä terästoppainen kahden metrin korkuinen teräsverkkoinen suoja-aita ympäristölautakunnan määräämään paikkaan, väärä?

4.5.1. Mikäli päätökset ja niissä annetut aitamääräykset ovat vääriä, niin millä perusteella ovat vääriä?

5. Varaukset

5.1. Edellä olevan lisäksi Karkkilan ympäristölautakunta varaa oikeuden valituslupapyyntöä hyväksymiseksi ja valituksen tutkittavaksi ottamisen edesauttamiseksi oikeuden kyseenalaistaa Destian Vaasan hallinto-oikeudelle esittämät ja Vaasan hallinto-oikeuden hyväksymät, sen itse tekemät tekstimuutosvirheellisyydet mm. esim. asiakirjoin ja lisävalokuvien.

5.1.1. Lisäksi ympäristölautakunta varaa vastaselitysmahdollisuuden kaikkiin mahdollisiin lausuntoihin ja selvityksiin sekä selityksiin, jotka sen valituslupapyyntöä ja valituksen käsittelyyn hankitaan.

Karkkilassa 28 päivänä helmikuuta 2023

Karkkilan ympäristölautakunta

Valtatie 26 D

03600 Karkkila

Liitteenä Destia Oy:n ympäristölautakunnalle osoittama 20.5.2021 päivätty ”selvitys ottamisalueen aitaamisesta” otsikoitu viisi sivuinen aitaselvitys (liite1) ja A4 kokoon tulostettuja valokuvia 27 kappaletta.